

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО
ЗА ИНФРАСТРУКТУРУ
Број: 110-00-0085/2010-12
Датум: 29.11.2010.
Београд

ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“
III 953-16910
ПОСЛАНО 29.11.2010. 082

ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“
СЕКТОР ЗА ОДРЖАВАЊЕ ДРЖАВНИХ ПУТЕВА I И II РЕДА
н/р дикртора Зорана Стојисављевића, дипл. грађ. инж.

Булевар краља Александра 282
11000 Београд

ПРЕДМЕТ: Техничко упутство за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној
сигнализацији

Обавештавамо вас да је ово министарство сагласно са Нацртом Техничког
упутства за примену Правилника о саобраћајној сигнализацији који сте доставили
на разматрање.

Са поштовањем,

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

Драаган Јовановић

ПУТЕВИ СРБИЈЕ

Булевар краља Александра 282
Број: ОП-01

111

953-17006

ТЕХНИЧКО УПУТСТВО

за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији

- СА ОБАВЕЗУЈУЋОМ ПРИМЕНОМ -

Београд, 2010. године

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
ПУТЕВИ СРБИЈЕ

Булевар краља Александра 282
Број: ОП-01

ТЕХНИЧКО УПУТСТВО

за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији

- СА ОБАВЕЗУЈУЋОМ ПРИМЕНОМ -

Београд, 2010. године

У циљу јединствене примене и спровођења одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) на државним путевима Републике Србије, стручне службе ЈП "Путеви Србије", Београд доносе

ТЕХНИЧКО УПУТСТВО

за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији

- СА ОБАВЕЗУЈУЋОМ ПРИМЕНОМ -

Члан 1.

Правилник о саобраћајној сигнализацији је ступио на снагу 01.05.2010. године и од тог дана су одредбе истог обавезујуће за ЈП "Путеви Србије", Београд, извођаче радова којима су на основу уговора са ЈП "Путеви Србије", Београд поверени државни путеви на одржавање и заштиту, произвођаче саобраћајне сигнализације и опреме и извођаче радова на обележавању ознака на коловозу.

Члан 2.

Називи места на саобраћајним знаковима на државним путевима I реда исписују се ћириличким и латиничким писмом, и то на начин да се најпре исписује **натпис ћирилицом, а затим латиницом.**

На државним путевима II реда, општинским путевима и улицама називи места исписују се ћириличким писмом и дозвољава се примена писма националне мањине, сходно одредбама Закона о службеној употреби језика и писма ("Службени гласник РС", бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005) и то на начин да се најпре исписује **натпис ћирилицом, а затим писмом националне мањине.**

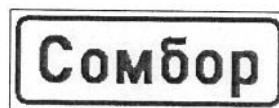
На саобраћајни знак може се уписати одредиште у другој држави на енглеском језику и национална ознака те државе.

ПРИМЕРИ:

III-23

знак "назив насељеног места" (на државним путевима I реда), који означава територију и назив насељеног места у које улази пут и границу од које почиње то насељено место

III-23

знак "назив насељеног места" (на државним путевима II реда и општинским путевима и улицама), који означава територију и назив насељеног места у које улази пут и границу од које почиње то насељено место

III-24

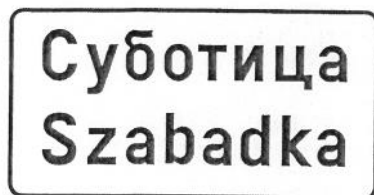
знак "завршетак насељеног места" (на државним путевима I реда), који означава место на коме се завршава насељено место кроз које пролази пут

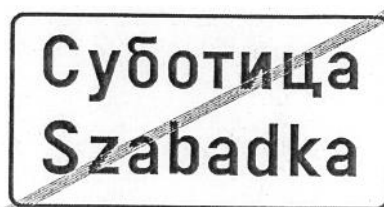
III-24

знак "завршетак насељеног места" (на државним путевима II реда и општинским путевима и улицама), који означава место на коме се завршава насељено место кроз које пролази пут

ПРИМЕР УПОТРЕБЕ ПИСМА НАЦИОНАЛНИХ МАЊИНА НА ДРЖАВНИМ ПУТЕВИМА II РЕДА,
ОПШТИНСКИМ ПУТЕВИМА И УЛИЦАМА

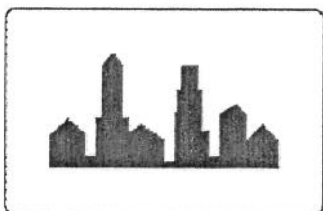
III-23.6
Назив насељеног места (са
два писма) и назначеним
почетком насеља

III-24.6
Завршетак насељеног места (са
два писма) и назначеним
крајем насеља

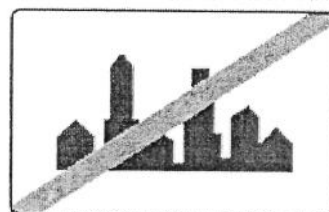
Саобраћајни знак III-23 (назив насељеног места) и III-24 (завршетак насељеног места) поставља се на границама грађевинског реона утврђеног урбанистичким плановима. Уколико за насељено место не постоји урбанистички план, граница грађевинског реона се утврђује на основу катастарских подлога са унетим границама грађевинског реона. Уколико није могуће утврдити границу грађевинског реона насеља, саобраћајни знаци III-23 (назив насељеног места) и III-24 (завршетак насељеног места) постављају се 100 м пре/после првог/задњег грађевинског објекта који припада насељу.

Употреба уметнутих саобраћајних знакова II-30 (50) (ограничење брзине на 50 км/сат) и III-27 (50) (престанак ограничења брзине на 50 км/сат) на саобраћајним знаковима III-23 и III-24 није дозвољена, а налаже се обавезна употреба саобраћајних знакова III-23.1 и III-24.1.

III-23.1

знак "насеље", који означава место од кога
почиње насеље и од кога се примењују
прописи о саобраћају у насељу

III -24.1

знак "завршетак насеља", који означава место
на коме се завршава насеље и од кога престају
да важе прописи о саобраћају у насељу

Саобраћајни знак III-23.1 (насеље) поставља се на месту од кога почињу насеље (изграђен, функционално обједињен простор, који је намењен за живот и рад становника) од кога се примењују прописи о саобраћају у насељу.

Саобраћајни знак III-24.1 (завршетак насеља) поставља се на месту на коме се завршава насеље (изграђен, функционално обједињен простор, који је намењен за живот и рад становника), односно од кога престају да важе прописи о саобраћају у насељу.

Податке о тачним локацијама за постављање саобраћајних знакова III-23, III-24, III-23.1 и III-24.1 ЈП "Путеви Србије", Београд, или извођач радова на одржавању државних путева утврдиће на основу писменог изјашњења општинског органа за послове саобраћаја, који је сходно члану 157. Закона о безбедности саобраћаја на путевима надлежан за техничко регулисање саобраћаја у улицама у насељу.

Члан 3.

Знак III-82 и III-82.1 се поставља на основу писменог изјашњења општинског органа надлежаног за послове саобраћаја.

III-82

знак "зона школе" који означава место од којег почиње зона школе

III-82.1

знак "завршетак зоне школе" који означава завршетак зоне школе

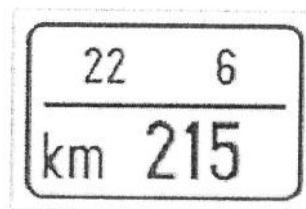
Члан 4.

III-17

III-17.1

III-17.2

знакови "број пута" (III-17), "километража пута" (III-17.1) и "број пута, број деонице пута и километража" (III-17.2) који означавају број пута, односно деонице и стационажу пута;

III-18

знак "број међународног пута" (III-18), који означава број међународног пута;

Саобраћајни знак "број пута" (III-17) израђује се као једностран и поставља се ван насеља, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева), са десне стране у правцу раста стационаже, одмах по изласку из зона раскрсница дефинисаних као чворишта Референтним системом државних путева Републике Србије. Може се користити и као уметнути знак на знаковима обавештења за вођење саобраћаја.

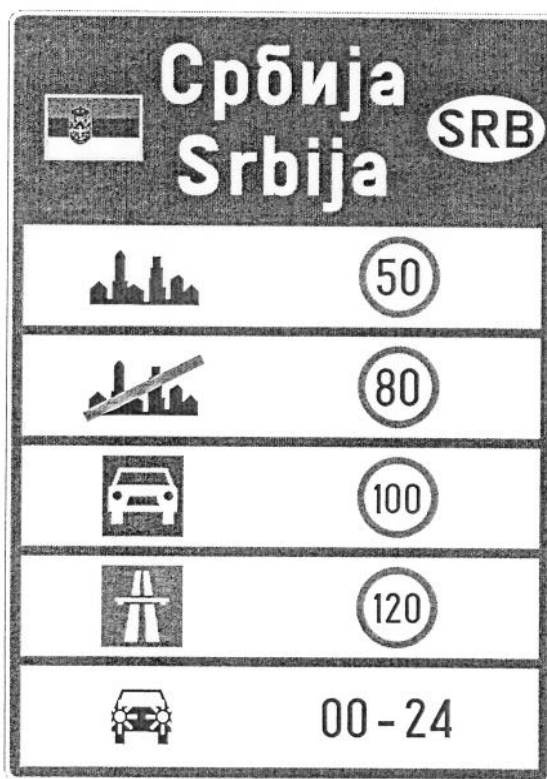
Саобраћајни знак "број међународног пута" (III-18) израђује се као једностран и поставља се поред коловоза аутопутева, са десне стране обе коловозне траке, одмах по изласку из зона саобраћајних петљи (денивелисаних укрштања) дефинисаних као чворишта Референтним системом државних путева Републике Србије. Може се користити и као уметнути знак на знаковима обавештења за вођење саобраћаја.

Саобраћајни знак "километража пута" (III-17.1) израђује се као једностранни и поставља се ван насеља, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева), са десне стране у правцу раста стационаже. Поред аутопутева израђује се једностранно и поставља са десне стране сваке коловозне траке (гледано у правцу вожње).

Саобраћајни знак "број пута, број деонице пута и километража" (III-17.2) израђује се као једностранни и поставља се ван насеља, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева), са десне стране у правцу раста стационаже. Исти се поставља на сваком пуном "петом" километру уместо саобраћајног знака III-17.1. Поред аутопутева израђује се једностранно и поставља се са десне стране сваке коловозне траке (гледано у правцу вожње), на сваком пуном "петом" километру уместо саобраћајног знака III-17.1. Број деонице се дефинише Референтним системом државних путева Републике Србије.

Члан 5.

Саобраћајни знак "ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији" (III-70), који означава опште ограничење највеће дозвољене брзине у Републици Србији према врсти пута, обавезу употребе светала током целог дана, поставља се одмах по изласку из зоне граничног прелаза и уласку у Републику Србију, поред коловоза државних путева I и II реда (осим аутопутева) са десне стране у правцу вожње. Поред аутопута поставља се наспрамно у разделној траци и поред десне улазне коловозне траке.

III-70 (2000 mm x 2800 mm)

знак "ограничење највеће дозвољене брзине на путевима у Републици Србији", који означава опште ограничење највеће дозвољене брзине у Републици Србији према врсти пута и обавези употребе светала

Саобраћајни знак III-70 састоји се из 6 поља.

ПОЉЕ 1. садржи:

- заставу Републике Србије,
- реч "Србија" исписану ћириличним и латиничним писмом (латинично испод ћириличног) величине слова 21 цм, и
- скраћеницу за Републику Србију "СРБ".

ПОЉЕ 2. садржи:

- саобраћајни знак III-23.1 (насеље) димензија 60 x 30 цм и
- саобраћајни знак II-30 (50) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 3. садржи:

- саобраћајни знак III-24.1 (завршетак насеље) димензија 60 x 30 цм, и
- саобраћајни знак II-30 (80) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 4. садржи:

- саобраћајни знак III-21 (мотопут) димензија 30 x 30 цм за аутопутеве, и
- саобраћајни знак II-30 (100) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 5. садржи:

- саобраћајни знак III-19 (аутопут) димензија 30 x 30 цм за аутопутеве, и
- саобраћајни знак II-30 (120) (ограничење брзине) пречника 30 цм.

ПОЉЕ 6. садржи:

- симбол обавезе употребе светала током целог дана.

ДИМЕНЗИЈЕ САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА III-70:

Члан 6.

Саобраћајни знак „опасна деоница пута” (III-80), који означава наилазак на посебно опасну деоницу пута и њену дужину. Уместо знака „опасност на путу” (I-25) може да се упише знак опасности који ближе објашњава природу опасности.

На знаку могу бити **највише два знака** који дефинишу природу опасности. Висина слова за исписивање речи „Опасност!” и дужине деонице је 105 mm и 140 mm.

Овај знак се увек поставља са **обе стране пута** у смеру кретања

Члан 7.

Саобраћајни знак „наизменично пропуштање возила” (III-84), који означава место где се због завршавања саобраћајне траке, сужења коловоза и смањења броја саобраћајних трака, возила наизменично укључују у једну саобраћајну траку.

Члан 8.

Знак „контрола брзине кретања” (III-92) означава почетак деонице на којој се врши контрола брзине кретања возила.

Члан 9.

Сходно одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији димензије саобраћајних знакова су:

Знакови опасности:

Члан 17. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Дужина стране равностраног троугла знака опасности износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 120 цм;
- 2) на државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 90 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 60 цм;
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 40 цм.

На путевима из става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби постављати и знакови опасности чија страна троугла износи 120 цм, а на путевима из става 1. тачка 3) овог члана и знакови опасности чија је страна троугла 90 цм.

Знакови изричитих наредби:

Члан 25. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Пречник круга знакова изричитих наредби износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм;
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30 цм.

На путевима из става 1. тачка 2) овог члана могу се, по потреби, постављати и знакови опасности чија страна троугла износи 90 цм, а на путевима из става 1. тачка 3) овог члана и знакови опасности чија је страна троугла 60 цм.

Изузетно од става 1. овог члана у погледу мера одступа:

- 1) знак II-1 (укрштање са путем са првенством пролаза) има страну дужине 90 цм, а изузетно дужине 60 цм;
- 2) висина слова знака II-2 (обавезно заустављање) износи једну трећину висине знака.

Знакови обавештења:

Члан 46. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Пречник круга знакова обавештења износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм, и
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30 цм.

Страница квадрата знакова обавештења износи:

- 1) на аутопутевима и мотопутевима 90 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм;
- 3) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм, и
- 4) ако се употребљавају као уметнути знакови 30 цм.

Димензије правоугаоника знакова обавештења износи:

- 1) на аутопуту и мотопуту 90 цм x 135 цм;
- 2) на осталим државним путевима I и II реда, општинским путевима и главним градским саобраћајницама 60 цм x 90 цм;
- 3) на главним саобраћајницама у насељу 60 цм x 90 цм,
- 4) на осталим саобраћајницама у насељу 40 цм x 60 цм, и
- 5) ако се употребљавају као уметнути знакови 40 цм x 60 цм.

Изузетно од става 3. овог члана одступају:

- 1) димензије знака "насеље" III-23.1 на аутопуту и мотопуту износи 120 цм x 80 цм, односно на осталим путевима 80 цм x 60 цм;
- 2) димензије знакова обавештења који се посебно пројектују, односно знакова обавештења за вођење саобраћаја и знакова обавештења - туристичка сигнализација. Њихове димензије се одређују према прописаним стандардима.

Допунске табле:

Члан 50. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ширина допунске табле постављене уз знак на путу не сме бити већа од дужине оне стране знака уз који се допунска табла поставља, односно од пречника знака, ако је знак у облику круга осим ако се поставља уз знак II-1.

Висина допунске табле не сме, да износи више од половине њене дужине, осим код допунских табли IV-8.3, IV-8.4, IV-8.5 и IV-23.

Члан 10.

Сходно одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији, употреба ретрорефлектујућег материјала за израду саобраћајних знакова дефинише се следећим:

Члан 51. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Употреба ретрорефлектујућих материјала за израду лица саобраћајног знака зависи од категорије пута, и то:

- 1) на државним путевима I реда, од материјала класе 3;
- 2) на државним путевима II реда, општинским путевима и на главним градским саобраћајницама од материјала класе 2, и
- 3) на улицама од материјала класе 1.

Изузетно од става 1. овог члана:

- 1) на државним путевима I реда, од материјала класе 2 се израђују знакови уз објекте на путу (тунели, мостови, вијадукти..);
- 2) на државним путевима II реда, општинским путевима и на главним градским саобраћајницама од материјала класе 3 израђују се: знак II-2, знак II-1, прелаз преко пруге у нивоу са и без рампе, знак III-63, знак III-63.1, знак III-63.2, знак III-63.3, знакови обавештења за обележавање препрека на путу и зони радова, и знакови у зони школа;
- 3) на улицама од материјала класе 2 израђују се знак II-2, знак II-1 и прелаз преко пруге у нивоу са или без рампе.

Ради повећања уочљивости на материјалима класе 3, са флуоресцентним својствима, могу бити израђени:

- 1) знакови у зони радова на путу, на жутој подлози, и
- 2) знакови на местима где је потребно да се истакне значај информације на знаку или је уочљивост таквих знакова умањена окружењем на жуто-зеленој подлози.

Величина подлоге на коју се уграђује знак мора да буде за једну димензију већа од уграђеног знака, а за знакове веће од највеће прописане димензије, подлога се пропорционално увећава.

Члан 11.

Саобраћајни знакови поред и изнад државних путева се поставља на следећи начин:

Члан 103. Правилника о саобраћајној сигнализацији

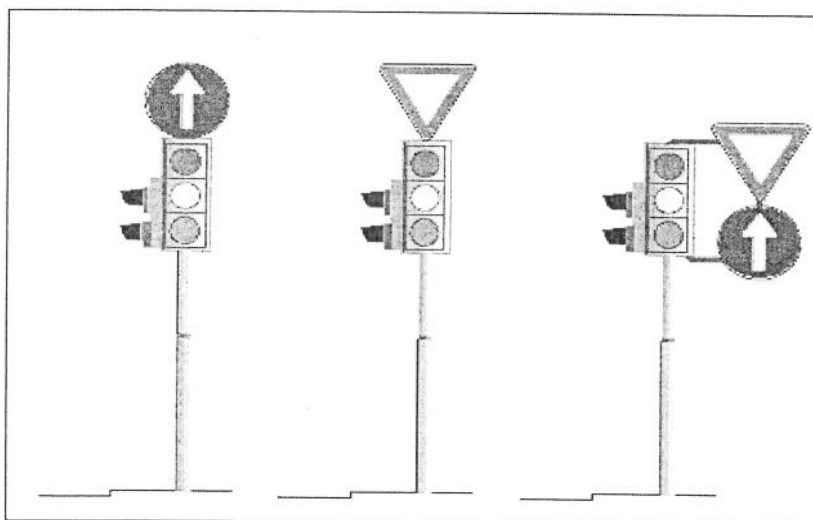
Саобраћајни знакови се постављају на стуб поред коловоза.

На истом стубу не сме се поставити више од два саобраћајна знака, са или без допунских табли.

Изузетно од става 1. овог члана, саобраћајни знак може бити постављен:

- 1) на конзолни носач - ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 2) на портални носач - ако је тако постављен знак боље уочљив за учеснике у саобраћају;
- 3) на чеони браник, усмеравајући браник, запреку или вертикалну запреку;
- 4) на стуб семафора, и то: знак II-1 (укрштање са путем са првенством пролаза), знак II-2 (обавезно заустављање), знак II-4 (забрана саобраћаја у једном смеру), знакови II-43, II-43.1 и II-43.2 (обавезан смер), знак III-2 и знак III-2.1 (пут са једносмерним саобраћајем), знак III-3 (пут са првенством пролаза), знак III-4 (завршетак пута са првенством пролаза) и знак III-62 (табла за означавање назива улица).

На стуб семафора, може да буде постављен само један саобраћајни знак изнад, односно два знака са десне стране у нивоу семафора, на посебном носачу;

- 5) на задњи део моторног возила или приколице, када је возило заустављено, за обезбеђивање краткотрајних покретних радилишта на путу може се поставити VII-13 (сигнална табла за означавање радова на путу).

Члан 104. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Саобраћајни знакови на стубу поред пута, постављају се на путевима, раскрсницама и у насељу, ван пешачких површина, зависно од броја знакова, на висини од 1,2 м до 1,4 м.

Изузетно од става 1. овог члана, на висини од 80 цм постављају се знаци III-17 (број пута), III-17.1 (километража пута), III-18 (број међународног пута), III-55 (број серпентине) и III-66 (табла за означавање излаза), а на висини од 110 цм постављају се знакови II-45 (обавезно обилажење с десне стране), II-45.1 (обавезно обилажење с леве стране) и II-45.3 (обилажење са обе стране).

Саобраћајни знакови, који се постављају на пешачким површинама, постављају се тако да најнижа тачка знака буде на висини од **2,2 м**.

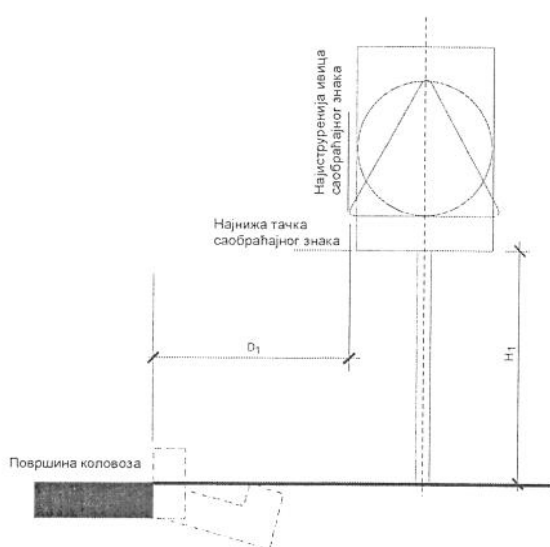
Саобраћајни знакови изнад коловоза постављају се на висини од **4,5 м**, осим знака II-21. који се поставља на висину одређену знаком.

Знакови којима се означавају радови и привремене препреке на путу постављају се висини утврђеној у ст. 1, 2. и 4. овог члана.

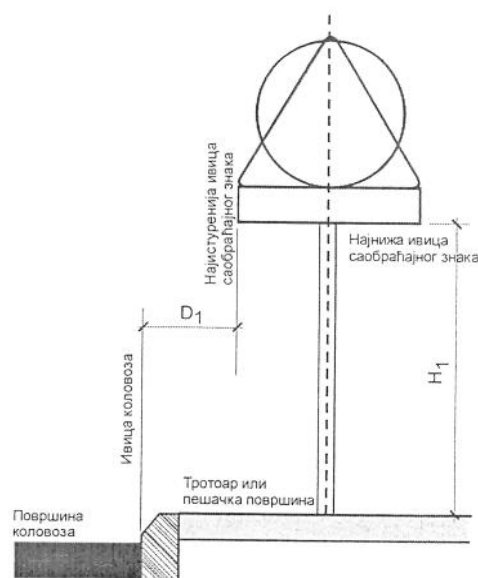
Висина се рачуна од површине коловоза до доње ивице саобраћајног знака, односно до доње ивице допунске табле, ако се допунска табла поставља уз саобраћајни знак.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се поставља на путу, раскрсницама и у насељу, ван пешачких површина, износи од 0,50 м до 1,5 м.

Растојање између ивице коловоза и најистуреније ивице саобраћајног знака који се постављају на пешачким површинама износи од 0,30 м до 1,5 м.

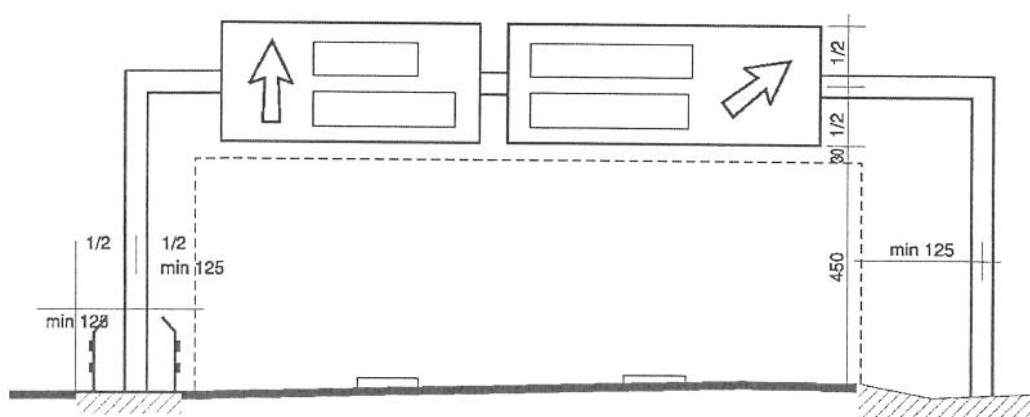
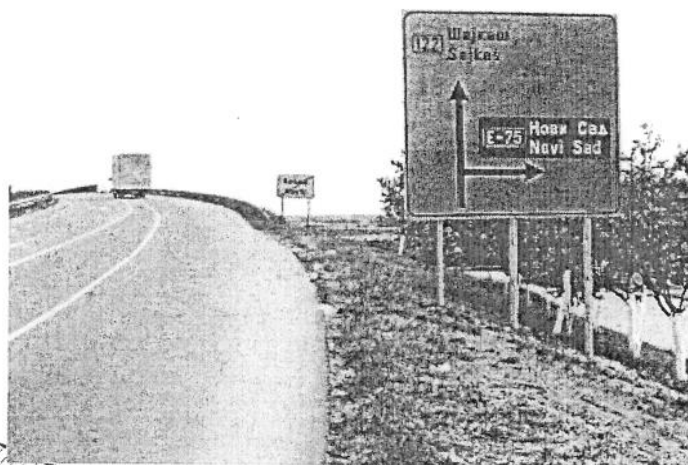
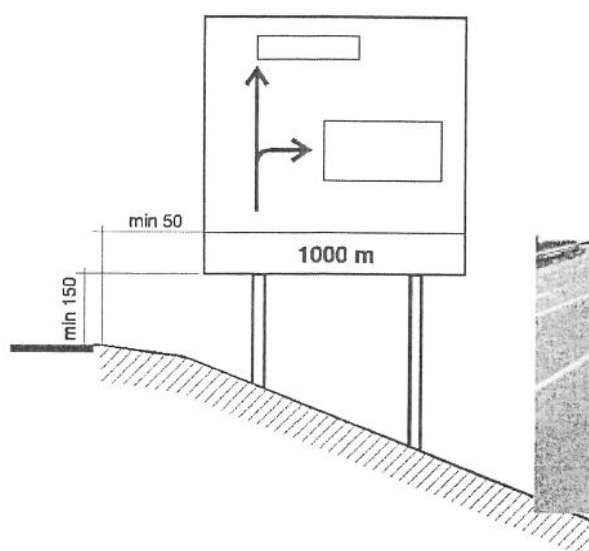
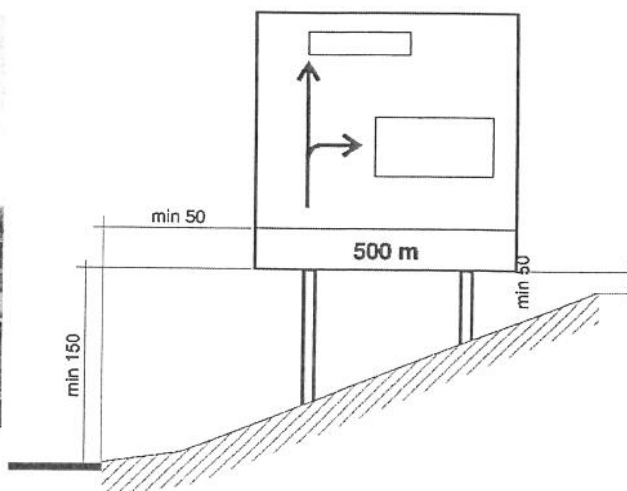

1. На отвореном путу, и на раскрсницама у насељеним местима ван пешачких површина

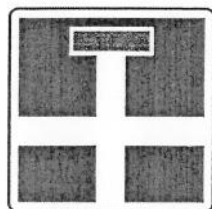
2. На пешачким површинама

	Растојања и висине при постављању саобраћајних знакова	
	На отвореном путу, и на раскрсницама у насељеним местима ван пешачких површина	На пешачким површинама
D ₁	од 0,50 m до 1,5 m (оптимално 0,75 m)	од 0,30 m до 1,5 m
H ₁	на висини од 1,2 до 1,4 m	на висини од 2,2 m

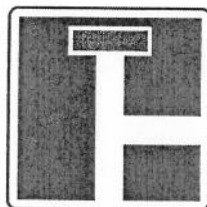

Члан 12.

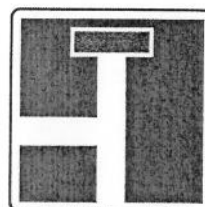
Пошто одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији није одређен јединствен шифрарник за све типове саобраћајног знака III-9 исти се утврђују овим обавезујућим Техничким упутством на следећи начин:

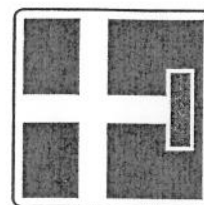
III-9

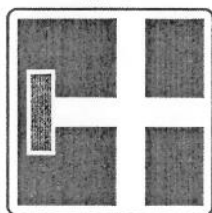
III-9.1

III-9.2

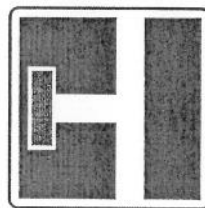
III-9.3

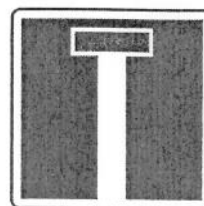
III-9.4

III-9.5

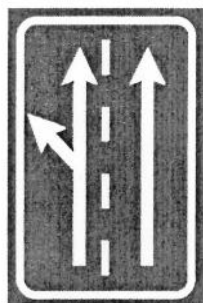
III-9.6

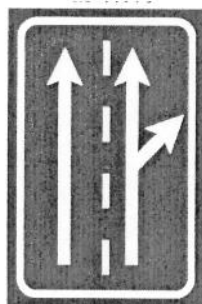
III-9.7

Члан 13.

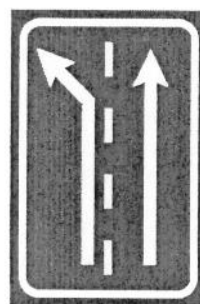
Пошто одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији није одређен јединствен шифрарник за све типове допунске табле III-11 исти се утврђују овим обавезујућим Техничким упутством на следећи начин:

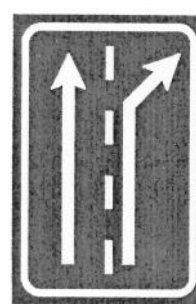
III-11.

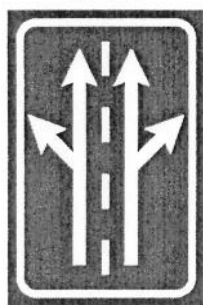
III-11.1

III-11.2

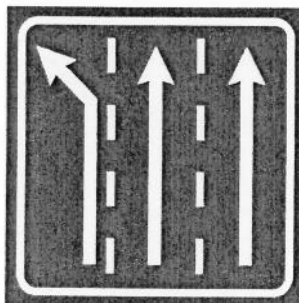
III-11.3

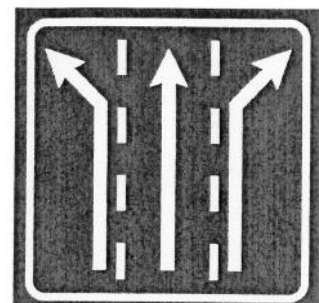
III-11.4

III-11.5

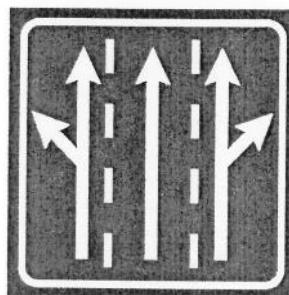
III-11.6

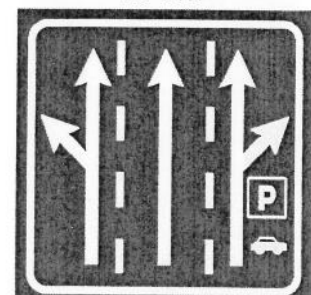
III-11.7

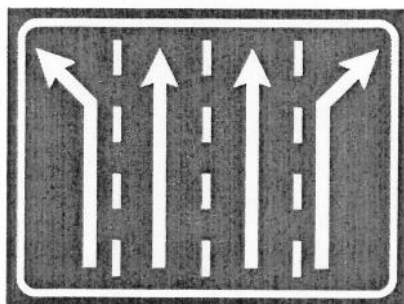
III-11.8

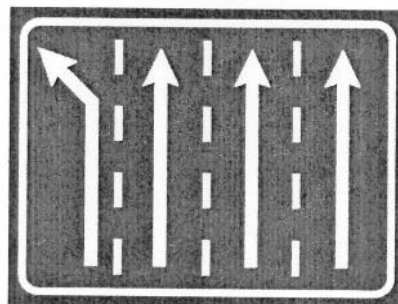
III-11.9

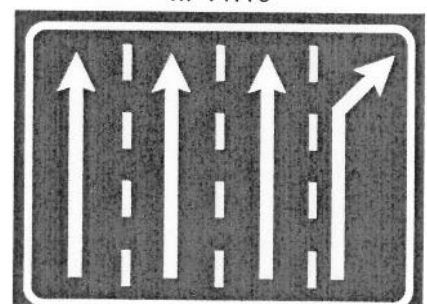
III-11.10

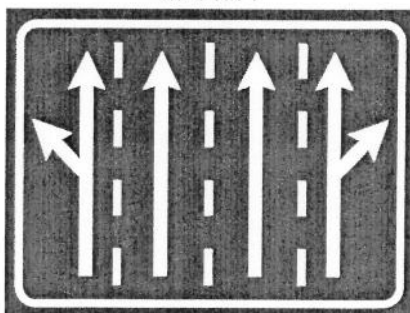
III-11.11

III-11.12

III-11.13

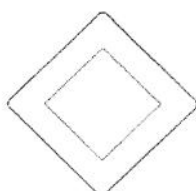

III-11.14

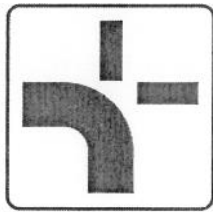
Члан 14.

Пошто одредбама Правилника о саобраћајној сигнализацији није одређен јединствен шифрарник за све типове допунске табле IV-23 исти се утврђују овим обавезујућим Техничким упутством на следећи начин:

Допунске табле IV-23 испод саобраћајног знака III-3:

III-3

IV-23

IV-23.1

IV-23.2

IV-23.3

IV-23.4

IV-23.5

IV-23.6

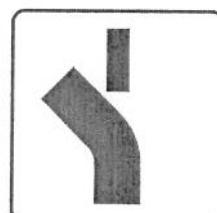
IV-23.7

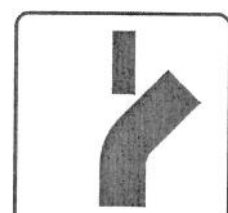
IV-23.8

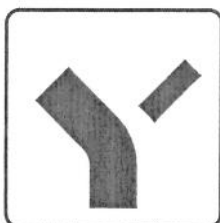
IV-23.9

IV-23.10

IV-23.11

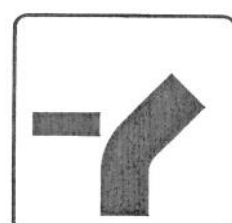
IV-23.12

IV-23.13

IV-23.14

IV-23.15

IV-23.16

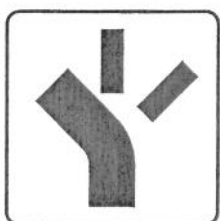
IV-23.17

IV-23.18

IV-23.19

IV-23.20

IV-23.21

IV-23.22

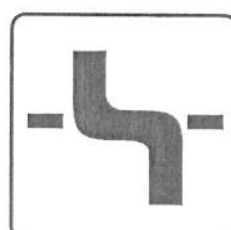
IV-23.23

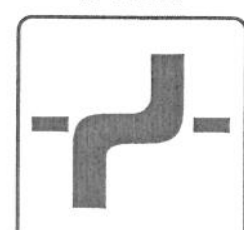
IV-23.24

IV-23.25

IV-23.26

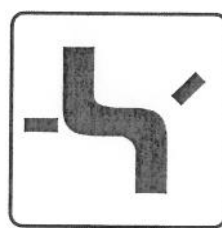
IV-23.27

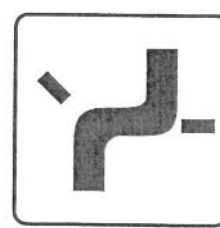
IV-23.28

IV-23.29

IV-23.30

IV-23.31

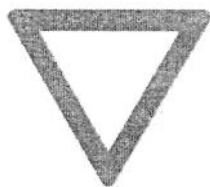

IV-23.32

IV-23.33

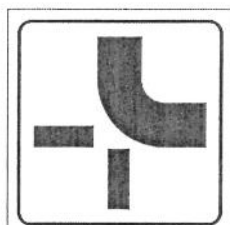
Допунске табле IV-23 испод саобраћајног знака II-1 и II-2:

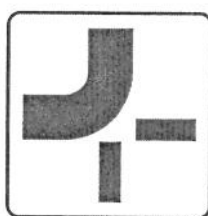
II-1

II-2

IV-23.34

IV-23.35

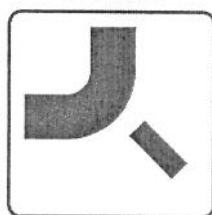
IV-23.36

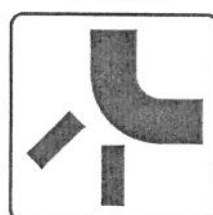
IV-23.37

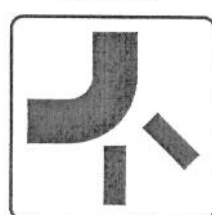
IV-23.38

IV-23.39

IV-23.40

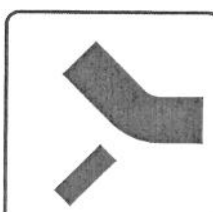
IV-23.41

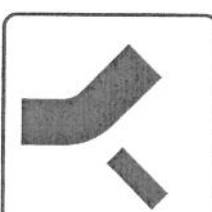
IV-23.42

IV-23.43

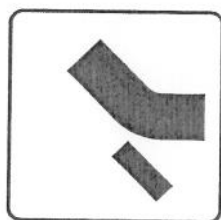
IV-23.44

IV-23.45

IV-23.46

IV-23.47

IV-23.48

IV-23.49

IV-23.50

IV-23.51

IV-23.52

IV-23.53

Члан 15.

Сходно Решењу Министарства за инфраструктуру Владе Републике Србије у вези ограничења брзине кретања возила на државним путевима у зимском периоду када је на коловозу снег (60 км/сат на државним путевима I реда односно 40 км/сат на државним путевима II реда) испод саобраћајног знака II-30 (ограничење брзине) поставља се допунска табла IV-20.1 (важење знака II-30 када је на коловозу снег).

ПРИМЕР:

допунска табла IV-20.1 која означава временске услове у којима важи знаком означена опасност и то када је на коловозу снег

Члан 16.

У поступку израде саобраћајних знакова, произвођачи истих су дужни да се придржавају одредби Техничког упутства (са обавезујућом применом) о начину испитивања и поступку оцењивања усаглашености саобраћајних знакова на државним путевима Републике Србије са захтевима стандарда, донетим и усвојеним од стране ЈП "Путеви Србије", Београд.

Члан 17.

У поступку поруџбине вертикалне саобраћајне сигнализације, извођачи радова на одржавању државних путева дужни су да за сваки саобраћајни знак произвођачу саобраћајне сигнализације и опреме доставе следеће податке:

- шифру знака утврђену Правилником о саобраћајној сигнализацији,
- податке о категорији и броју државног пута поред кога се исти поставља,
- локацију саобраћајног знака (унутар насељеног места, ван насељеног места),
- податке о материјалу за израду симбола саобраћајног знака:

- поцинковани челични лим са повијеном ивицом (скраћено ПЧЛПИ),
- алуминијумски лим (скраћено АЛ),
- алуминијумски лим ојачан обујмицом (скраћено АЛО),
- алуминијумски лим са повијеном ивицом (скраћено АЛПИ).

Образац за поруџбину вертикалне саобраћајне сигнализације је саставни део обавезујућег упутства.

За саобраћајне знакове:

- обавештења за вођење саобраћаја,
- обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу и
- обавештења који се односе на туристичку сигнализацију,

извођачи радова на одржавању државних путева дужни су да за сваки саобраћајни знак произвођачу саобраћајне сигнализације и опреме доставе следеће податке:

- шифру знака утврђену Правилником о саобраћајној сигнализацији,
- скицу саобраћајног знака, места постављања,
- податке о категорији и броју државног пута поред кога се исти поставља и на које се исти односе,
- локацију саобраћајног знака (унутар насељеног места, ван насељеног места),
- податке о начину постављања:
 - на вертикалним стубовима носачима,
 - на порталу,
- податке о материјалу за израду симбола саобраћајног знака:
 - поцинковани челични лим са повијеном ивицом,
 - алуминијумски лим са повијеном ивицом (скраћено АЛПИ),
 - алуминијумски профил (скраћено АЛП).

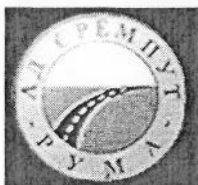
Образац за поруџбину знакова:

- обавештења за вођење саобраћаја,
- обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу и
- обавештења који се односе на туристичку сигнализацију,

је саставни део обавезујућег упутства. Извођач радова на одржавању државних путева одговара за тачност података унетих у образац.

Извођачи радова на одржавању државних путева су дужни да воде евиденцију о издатим поруџбеницама и да исте сматрају трајном документацијом, која је саставни део грађевинских дневника.

Предузеће за путеве:

ПОРУЏЕНИЦА

ЗА ИЗРАДУ И ИСПОРУКУ ВЕРТИКАЛНЕ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ

Број:	
Датум:	
Произвођач/Испоручилац:	

САОБРАЋАЈНИ ЗНАЦИ													
Ред. број	Шифра знака	Државни пут			Начин постављања		Локација знака		Подлога саобраћајног знака				Комада
		АП или МП	I реда	II реда	На стубу	На порталу	У насељу	Ван насеља	ПЧЛПИ	АЛ	АЛО	АЛПИ	
1.													
2.													
3.													
4.													
5.													
6.													
7.													
8.													
9.													
10.													
11.													
12.													
13.													
14.													
15.													
16.													
17.													
18.													
19.													
20.													
21.													
22.													
23.													
24.													
25.													
26.													
27.													
28.													
29.													
30.													

СТУБОВИ ЗА САОБРАЋАЈНЕ ЗНАКЕ													Комада
Дужине 2,8 м (за један саобраћајни знак, или саобраћајни знак и допунску таблу на стубу)													
Дужине 3,0 м (за два саобраћајна знака на стубу)													

РОК ЗА ИСПОРУКУ САОБРАЋАЈНЕ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ (ДАНА)	
--	--

Одговорно лице наручиоца:

М.П.

/Читко исписано име и презиме/

/Потпис/

Лист број:

I. Упутство за попуњавање поруџбенице:

1. У колони "Шифра знака" у одговарајуће поље унети ознаку из Правилника о саобраћајној сигнализацији, или Каталога произвођача.
2. У колони "Државни пут" у одговарајуће поље унети број пута (пример: "75" за аутопут, "7" за државни пут II реда, или "123" за државни пут III реда).
3. У колони "Локација знака" у одговарајуће поље унети ознаку "X" у зависности од тога да ли се саобраћајни знак налази унутар или ван насеља.
4. У колони "Подлога саобраћајног знака" унети ознаку "X" у одговарајуће поље, у зависности од тога која се врста подлоге поручује сходно доле наведеним скраћеницама.

II. Појашњење скраћеница за материјале за израду симбола саобраћајног знака:

ПЧЛПИ	поцинковани челични лим са повијеном ивицом
АЛ	алуминијумски лим
АЛО	алуминијумски лим ојачан обујмицом
АЛПИ	алуминијумски лим са повијеном ивицом

III. Обавезе наручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да поруџбеницу попуни исправно и комплетно и исту овери потписом одговорног лица и печатом предузећа.
2. Да поруџбеницу чува као трајну документацију.
3. Даном сачињавања Поруџбеница постаје саставни део Грађевинског дневника за одржавање државних путева извођаћа радова који наручује саобраћајну сигнализацију.

IV. Обавезе произвођача/испоручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да саобраћајну сигнализацију произведе и испоручи у количинама и року наведеном у поруџбеници.
2. Да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца.
3. Да по питању димензија, квалитета подлоге, везног материјала и карактеристика ретрорефлектујуће фолије саобраћајну сигнализацију произведе сходно одредбама важећих Стандарда Републике Србије, Правилника о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) и обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
4. Да произведену и испоручену саобраћајну сигнализацију означити сходно одредбама обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
5. Да поруџбеницу чува као трајну документацију.

ЗА ИЗРАДУ И ИСПОРУКУ ВЕРТИКАЛНЕ САОБРАЋАЈНЕ
СИГНАЛИЗАЦИЈЕ
(САОБРАЋАЈНЕ ТАБЛЕ)

Број:	
Датум:	
Произвођач/Испоручилац:	

[illegible]

СКИЦА САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА
СКИЦА ТЕРЕНА НА МЕСТУ ПОСТАВЉАЊА САОБРАЋАЈНОГ ЗНАКА СА НАЗНАЧЕНИМ ШИРИНАМА И ВИСИНАМА (m) У ОДНОСУ НА ИВИЦУ КОЛОВОЗА

Одговорно лице наручиоца:

/Читко исписано име и презиме/

/Потпис/

I. Упутство за попуњавање поруџбенице:

1. У колони "Шифра знака" у одговарајуће поље унети ознаку из Правилника о саобраћајној сигнализацији, или Каталога произвођача.
2. У колони "Државни пут" у одговарајуће поље унети број пута (пример: "75" за аутопут, "7" за државни пут II реда, или "123" за државни пут I реда).
3. У колони "Локација знака" у одговарајуће поље унети ознаку "X" у зависности од тога да ли се саобраћајни знак налази унутар или ван насеља.
4. У колони "Начин монтаже" у одговарајуће поље унети ознаку "X" у зависности од тога да ли се саобраћајни знак поставља на носећим стубовима или порталу.
5. У колони "Подлога саобраћајног знака" унети ознаку "X" у одговарајуће поље, у зависности од тога која се врста подлоге поручује сходно доле наведеним скраћеницама.

II. Појашњење скраћеница за материјале за израду симбола саобраћајног знака:

ПЧЛПИ	поцинковани челични лим са повијеном ивицом
АЛО	алуминијумски лим ојачан обујмицом
АЛП	алуминијумски профил

III. Обавезе наручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да поруџбеницу попуни исправно и комплетно и исту овери потписом одговорног лица и печатом предузећа.
2. Да поруџбеницу чува као трајну документацију.
3. Даном сачињавања Поруџбеница постаје саставни део Грађевинског дневника за одржавање државних путева извођаћа радова који наручује саобраћајну сигнализацију.

IV. Обавезе произвођача/испоручиоца саобраћајне сигнализације:

1. Да саобраћајну сигнализацију произведе и испоручи у количинама и року наведеном у Поруџбеници.
2. Да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца.
3. Да по питању димензија, квалитета подлоге, везног материјала и карактеристика ретрорефлектујуће фолије саобраћајну сигнализацију произведе сходно одредбама важећих Стандарда Републике Србије, Правилника о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) и обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
4. Да за предметну вертикалну саобраћајну сигнализацију сачини пројекатно решење у складу са важећим Стандардима Републике Србије, Правилником о саобраћајној сигнализацији ("Сл. гласник РС", бр. 26/2010 од 23.04.2010. године) и обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
5. Да изврше статички прорачун саобраћајног знака на основу димензија утврђених пројектним решењем из предходног става и на основу истог димензионише темељне бетонске стопе, вертикалне стубове носаче (једностуке 2" челичне цеви, двоструки, троструки, четвороструки решеткасти носачи од 2" челичних цеви) и везни материјал за качење на исте, или на порталне носаче.
6. Да уз испоручену вертикалну саобраћајну сигнализацију наручиоцу достави пројектно решење и статички прорачун из предходна два става.
7. Да произведену и испоручену саобраћајну сигнализацију означи сходно одредбама обавезујућег Техничког упутства за спровођење Правилника о саобраћајној сигнализацији (донетог од стране ЈП "Путеви Србије").
8. Да Поруџбеницу чува као трајну документацију.

Члан 18.

У поступку израде и испоруке вертикалне саобраћајне сигнализације, произвођачи су дужни да за исту гарантују:

- да је иста произведена и испоручена у свему у складу са достављеним поруџбеницама,
- да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца,
- да иста по питању облика, димензије, квалитета материјала за израду симбола и шелни саобраћајног знака и квалитета ретрорефлектујућег материјала у свему одговара Правилнику о саобраћајној сигнализацији, Стандардима Републике Србије и овом обавезујућем упутству.

За знакове:

- обавештења за вођење саобраћаја,
- обавештења за обележавање препрека на путу и места на коме се изводе радови на путу и
- обавештења који се односе на туристичку сигнализацију,

произвођачи вертикалне саобраћајне сигнализације су дужни следеће:

- да исту произведу и испоруче у свему у складу са достављеним поруџбеницама,
- да у случају евентуалних нејасноћа у достављеним поруџбеницама затражи додатна појашњења од стране поручиоца,
- да за предметну вертикалну саобраћајну сигнализацију сачине пројекатно решење у складу са Правилником о саобраћајној сигнализацији, Стандардима Републике Србије и овим обавезујућим упутством,
- да изврше статички прорачун саобраћајног знака на основу димензија утврђених пројектом из предходног става и на основу истог димензионишу темељне бетонске стопе, вертикалне стубове носаче (једностуке 2" челичне цеви, двоструки, троструки, четвороструки решеткасти носачи од 2" челичних цеви) и везни материјал за качење на исте, или на порталне носаче.
- да уз испоручену вертикалну саобраћајну сигнализацију наручиоцу достави пројектно решење и статички прорачун из предходних алинеја,
- да на сваки испоручени вертикални саобраћајни знак налепи налепницу са следећим подацима:
 - податке о произвођачу,
 - шифра саобраћајног знака,
 - датум производње,
 - гарантни рок,
 - квалитет ретрорефлектујућег материјала (класа 1, 2, 3).

Произвођачи вертикалне саобраћајне сигнализације су дужни да минимално у периоду гарантног рока чувају податке о произведеним и испорученим саобраћајним знацима.

ПРИМЕР ИСПРОЈЕКТОВАНЕ САОБРАЋАЈНЕ ТАБЛЕ:

$$b/h = 210/180$$

ПРИМЕР СТАТИЧКОГ ПРОРАЧУНА ЗА ДИМЕНЗИОНИСАЊЕ ТЕМЕЉНИХ СТОПА И СТУБОВА
НОСАЧА САОБРАЋАЈНИХ ЗНАКОВА:

Datum: 5/7/2010

Broj table: 22

Investitor: JP "STANDARD"

Deonica: Bačka Palanka

Proračun konstrukcije saobraćajnog znaka

Horizontalni uticaj na konstrukciju (vetar):

Zona:

2

Raspodeljeno opterećenje od vetra:

 $w = 0.7 \text{ kN/m}^2$

Geometrija saobraćajnog znaka:

 Širina saobraćajnog znaka $B = 3.3 \text{ m}$

 Visina saobraćajnog znaka $H = 3.8 \text{ [m]}$

 Visina donje ivice znaka od tla: $h = 1.5 \text{ [m]}$

Proračun broja i vrste stubova:

Tip rešetke: R-60-50-1

Stub U - HOP Cev D=60.3x3.2 l=6.11m KOM 2

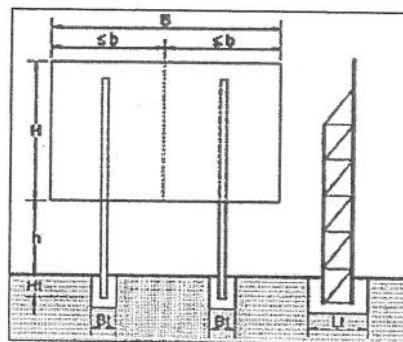
Stub O - HOP Cev D=60.3x3.2 l=5.51m KOM 2

Ispuna D - HOP Cev D=21.3x2 l=0.78m KOM 16

Ispuna V - HOP Cev D=21.3x2 l=0.5m KOM 14

Rastojanje između dva stuba je 158.97 cm

Maksimalne sile i naponi u štapovima:

	O	U	D	V
$F[\text{kN}]$	24.58	29.85	6.86	4.39
$\sigma_{\text{dop}}[\text{MPa}]$	54.02	125.13	74.22	125.13
$\sigma_{\text{stv}}[\text{MPa}]$	42.82	52	56.66	36.27

 Ugib vrha table: $f = 0.4 \text{ cm}$

Proračun temelja:

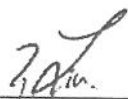
 $H_t = 0.8 \text{ m}$
 $B_t = 0.8 \text{ m}$
 $M = 18.43 \text{ kNm}$

Dubina ankerisanja:

Dubina Ankerisanja je 81 cm

$$L_t = \sqrt{\frac{2 \cdot M}{B_t \cdot H_t \cdot 25}} = 1.52 \text{ m}$$

Usvojen temelj:
 $H \times B \times L = 0.8 \times 0.8 \times 1.55 \text{ m}$

 Staniš/Lukić, dipl.grad.ing.

 broj licence:
 310546003

Одговорна лица извођача радова на одржавању државних путева, извођача радова на обележавању хоризонталне саобраћајне сигнализације и надзорни органи управљача државних путева ЈП "Путеви Србије", Београд, у свом раду се обавезно морају придржавати одредаба следећих чланова Правилника о саобраћајној сигнализацији.

Члан 61. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ознаке на коловозу обележавају се на саобраћајницама са савременим коловозним застором. Примена материјала за њихово извођење, зависно од ранга пута, утврђени су у табели у Прилогу 1, који чини саставни део овог правилника.

Ознаке за обележавање места за паркирање, као и остале ознаке на паркиралиштима и у гаражама могу да се обележавају материјалима који немају ретрорефлектујућа својства.

Члан 62. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ознаке на коловозу уцртавају се односно уграђују или утискују у коловозни застор на путевима са савременим коловозом као танкослојни и дебелослојни материјали.

Ознаке на коловозу могу да се изводе бојилима, топлем и хладном пластиком, апликативним тракама, клиновима и маркерима.

Ознаке на коловозу не смеју повећавати клизавост коловоза, а њихова висина не сме бити изнад нивоа коловоза више од 0,7 цм, а ако су као ознаке на коловозу употребљене металне главе, висина ознака не сме бити виша од 1,5 цм изнад нивоа коловоза.

Изузетно од става 3. овог члана могу бити делинеатори и маркери којима се означава средишна или ивична линија на објектима и девијацијама која може бити виша од 0,6 цм, али не сме бити виша од 2,9 цм изнад површине коловоза.

Члан 63. Правилника о саобраћајној сигнализацији

За привремене ознаке на коловозу у време радова на путу или за време посебних догађаја увек се морају применити апликативни материјали са привременом трајношћу, а након уклањања ових ознака на коловозу не смеју да остану трагови привремене сигнализације.

Члан 64. Правилника о саобраћајној сигнализацији

Ознаке на коловозу морају да задрже најмање 85% своје површине на крају гарантног периода и на крају тог периода не смеју имати мање вредности ретрорефлексије од оних које су предвиђене овим правилником.

ПРИЛОГ 1

ТАБЕЛА 1. Карактеристике материјала за извођење сталних ознака на коловозу

Врста саобраћајнице		R _л Бела	R _л Жута	P _в (ако се примењује)	Q _д Бела	С (CPT јединице)
Аутопут	Нове ознаке	≥300	-	≥75	≥160	≥50
	Након четири године	≥150	-	≥35	≥130	≥45
Државни пут I реда а да није аутопут	Нове ознаке	≥300	≥200	75	160	50
	Након две године	≥150	≥100	≥35	≥130	≥45
Државни пут II реда	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након две године	≥150	≥80	≥35	≥130	≥45
Општински путеви	Нове ознаке	≥300	≥200	≥75	≥160	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥130	≥45
Главне саобраћајнице	Нове ознаке	≥200	≥150	≥50	≥200	≥50
	Након једне године	≥100	≥80	≥35	≥160	≥45
Остале саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥200	≥150	-	≥200	≥50

R_л - коефицијент ретрорефлексије (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
P_в - коефицијент ретрорефлексије у влажним условима (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
Q_д - коефицијент осветљености при дифузно осветљењу (мцд x м⁻² x лух⁻¹);
С - вредност отпора на клизање (CPT)

ТАБЕЛА 2. Карактеристике материјала за извођење привремених ознака на коловозу

Врста саобраћајнице		Р _л Бела и жута	Р _w (ако се примењује)	Q _д Жута	С (СРТ јединице)
Државни пут I реда	Нове ознаке	≥300	≥75	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥150	≥35	100	≥45
Државни пут II и општински путеви	Нове ознаке	≥300	≥75	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥100	≥35	≥100	≥45
Главне саобраћајнице у насељеном месту	Нове ознаке	≥300	≥50	≥100	≥50
	Током експлоатације	≥150	≥35	≥100	≥45
Остале саобраћајнице у насељеном месту		≥150	-	≥100	≥50

Р_л - коефицијент ретрорефлексије ($\text{мцд} \times \text{м}^{-2} \times \text{лукс}^{-1}$);
 Р_w - коефицијент ретрорефлексије у влажним условима ($\text{мцд} \times \text{м}^{-2} \times \text{лукс}^{-1}$);
 Q_д - коефицијент осветљености при дифузном осветљењу ($\text{мцд} \times \text{м}^{-2} \times \text{лукс}^{-1}$);
 С - вредност отпора на клизање (СРТ)

Члан 20.

Ово Обавезујуће упутство ступа на снагу након прибављања позитивног мишљења Министарства за инфраструктуру Владе Републике Србије и потписивања од стране директора ЈП "Путеви Србије", Београд.

На Техничко упутство за спровођење одредаба Правилника о саобраћајној сигнализацији (са обавезујућом применом) прибављено је позитивно мишљење Министарства за инфраструктуру Владе Републике Србије број 110-00-0085/2010-12 од 29.11.2010. године.

У Београду
Дана: 01.12.2010. године

Генерални директор
ЈП "Путеви Србије", Београд

/Зоран Дробњак, дипл. грађ. инж./